

Fremsat den {FREMSAT} af Ulla Tørnæs

Forslag

til

Lov om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog

Kapitel 1

Formål

§ 1. En pædagog med kompetence som professionsbachelor skal være uddannet til at udføre pædagogisk arbejde med alle børn og unge samt med voksne, der har særlige behov for pædagogisk støtte.

Stk. 2. Uddannelsen skal give de studerende mulighed for at tilegne sig teoretiske og praktiske forudsætninger for at udføre en samfundsmæssig omsorgs-, udviklings-, lærings-, og dannelsesopgave med særlig vægt på, at den uddannede pædagog kan

- 1) opstille mål, vælge metoder samt opstille handlingsplaner for den pædagogiske virksomhed,
- 2) tilrettelægge, igangsætte og gennemføre en pædagogisk proces med aktiviteter, som understøtter den enkeltes velfærd og alsidige udvikling,
- 3) formidle samfundsmæssige mål og værdier, også til mennesker med en anden sproglig og kulturel baggrund end dansk,
- 4) evaluere sammenhængen mellem mål, metoder og pædagogisk praksis med henblik på at dokumentere den pædagogiske proces og udvikle praksis,
- 5) indgå i professionelle relationer med børn, unge og voksne brugere og samarbejde med, vejlede og støtte disses forældre eller andre pårørende og
- 6) deltage i professionelt samarbejde, herunder med personale fra tilgrænsende områder.

§ 2. Uddannelsen kvalificerer til generelt at varetage arbejdsopgaver inden for hele det pædagogiske beskæftigelsesområde, og giver samtidig mere specifikke kompetencer inden for et arbejds-, funktions- eller fagområde, der er relevant i forhold til skiftende arbejdsmarkedsbehov.

§ 3. Uddannelsen skal endvidere bidrage til at fremme de studerendes personlige udvikling, herunder de studerendes interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

Kapitel 2

Indhold, varighed og struktur

§ 4. Uddannelsen har et omfang på 3½ år, svarende til 210 point i European Credit Transfer System (ECTS-point), og tilrettelægges således, at der veksles mellem uddannelse på institution og på praktiksted.

A. Uddannelsens faglige grundlag

§ 5. Uddannelsen omfatter følgende grundlæggende faglige elementer, som enkeltvis og i sammenhæng danner det nødvendige faglige grundlag for, at den studerende kan nå uddannelsens mål:

- 1) Pædagogik.
- 2) Psykologi.
- 3) Socialfag.
- 4) Sundhedsfag.
- 5) Dansk.
- 6) Aktivitets- og kulturfag inden for følgende fagrække: musik, bevægelsesfag, værkstedsfag, drama og naturfag efter institutionens muligheder og den studerendes valg.
- 7) Kommunikation, organisation og ledelse.
- 8) Praktikuddannelse.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om fagenes mål, organisering, omfang og centrale kundskabs- og færdighedsområder, og kan fastsætte regler om de studerendes valg af aktivitets- og kulturfag.

B. Særlige uddannelseselementer

§ 6. Uddannelsen indeholder følgende tre moduler, der består af en kombination af faglige elementer, der er udvalgt fra de i § 5 nævnte elementer, og som sigter mod den studerendes specialisering inden for et arbejds-, funktions- eller fagområde:

- 1) Børn og unge.
- 2) Mennesker med nedsat funktionsevne.
- 3) Mennesker med sociale problemer.

Stk. 2. Den enkelte studerende vælger ét af de i stk. 1 nævnte moduler som en del af sin uddannelse.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om sammensætning og omfang, herunder omfanget for den enkelte studerende, af de i stk. 1 omtalte moduler.

§ 7. Uddannelsen indeholder endvidere for den enkelte studerende et modul, der kan tilrettelægges i samarbejde med andre relevante uddannelser, og som sigter mod, at den studerende tilegner sig kompetencer til fremme af samarbejde med andre relevante professioner.

C. Praktikuddannelsen

§ 8. Praktikuddannelsen tilrettelægges med progression gennem hele uddannelsesforløbet med henblik på, at de studerende tilegner sig kompetencer, der danner et fagligt grundlag for erhvervsmæssig beskæftigelse.

Stk. 2. Praktikuddannelsen tilrettelægges med udgangspunkt i fastlagte uddannelsesmål, således at den studerende indgår i tilrettede uddannelsesforløb, aktiviteter og arbejdsfunktioner, der har relation til disse mål, og således at der er sammenhæng med uddannelsen på uddannelsesinstitutionen, herunder bachelorprojektet.

Stk. 3. Praktikuddannelsen er på 74 ECTS-point. 1. års praktikperiode er på 14 ECTS-point og er SU-finansieret. 2. års praktikperiode er på 30 ECTS-point og er lønnet. Praktikken på 3. år er på 30 ECTS-point og er SU-finansieret.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktik og om praktikvejledning og -bedømmelse, samt om helt eller delvis erstatning af den lønede praktik med ulønnet praktik for studerende, der gennemfører dele af uddannelsen i udlandet.

D. Professionsbachelorprojektet

§ 9. I uddannelsen indgår for den enkelte studerende et professionsbachelorprojekt, der sigter mod, at den studerende tilegner sig

- 1) særlig indsigt i et afgrænset centralt område eller problem af både teoretisk og praktisk karakter inden for det pædagogiske felt,
- 2) færdighed i at indsamle, bearbejde og anvende relevant information og
- 3) færdighed i at formidle egne fagligt begrundede opfattelser.

Stk. 2. Professionsbachelorprojektet er placeret efter 3. praktikperiode.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om professionsbachelorprojektets omfang og udformning m.v.

E. Øvrige bemyndigelser

§ 10. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelsen i øvrigt, herunder om

- 1) adgang til uddannelsen,
- 2) optagelse til uddannelsen,
- 3) institutionens studieordning for uddannelsen,
- 4) de studerendes pligt til at deltage i uddannelsen, herunder i praktikuddannelsen,
- 5) prøver og beviser,
- 6) kvalitetsudvikling og -kontrol, herunder om lærerkvalifikationer og censorinstitutionen, og om
- 7) klager til institutionen fra de studerende, herunder om klagefrist.

§ 11. Undervisningsministeren fastsætter regler om, at studerende med særlige uddannelses- eller beskæftigelsesmæssige forudsætninger kan fritages for dele af uddannelsen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om muligheden for særligt tilrettelagte uddannelsesforløb for studerende med særlige behov.

Kapitel 3

Tilvejebringelse af praktikpladser

§ 12. Amdsrådet og kommunalbestyrelserne skal i samarbejde stille egnede praktikpladser til rådighed for uddannelsen i overensstemmelse med det fastsatte antal uddannelsespladser, jf. § 15, stk.1, og med de regler, der er fastsat af undervisningsministeren om uddannelsen.

Stk. 2. Statslige institutioner og private institutioner, der modtager statstilskud, er forpligtet til at stille egnede praktikpladser til rådighed.

§ 13. Bestemmelserne om amtskommuner i denne lov gælder tilsvarende for Bornholms, Københavns og Frederiksberg Kommuner.

§ 14. Der nedsættes praktikpladsudvalg for pædagoguddannelsen af et eller flere amtsråd efter undervisningsministerens bestemmelse. Ministeren bestemmer, hvilke uddannelsesinstitutioner der helt eller delvis hører under det enkelte udvalg.

Stk. 2. Et praktikpladsudvalg nedsættes af et amtsråd, således at amtsrådet udpeger 1 medlem, kommunalbestyrelserne i amtsråds kredsen 3 medlemmer og de færdiguddannedes organisationer 2 medlemmer. Nedsættes et udvalg af flere amtsråd i fællesskab fastsættes antallet af medlemmer i samme

forhold.

Stk. 3. Rektorerne for de institutioner, der i henhold til stk. 1 hører under praktikpladsudvalget, eller den de bemyndiger hertil, er tilforordnet praktikpladsudvalget.

Stk. 4. Praktikpladsudvalgets formand vælges af og blandt de kommunale medlemmer.

Stk. 5. Praktikpladsudvalget fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 6. Amtsråd, der er repræsenteret i udvalget, stiller sekretariatsbistand til rådighed for praktikpladsudvalget.

§ 15. Ud fra en vurdering af det fremtidige behov for færdiguddannede pædagoger i området og muligheden for at skaffe praktikpladser på institutionerne afgiver praktikpladsudvalget forslag til undervisningsministeren om antallet af uddannelsespladser på institutionerne.

Stk. 2. Praktikpladsudvalget koordinerer arbejdet med at tilvejebringe praktikpladser. Udvalget træffer beslutning om fordeling af praktikpladserne mellem institutionerne, der har pligt til at udnytte dem.

Stk. 3. Et praktikpladsudvalg kan indgå aftale med et andet praktikpladsudvalg om at udnytte praktikpladser, der er tilvejebragt af et andet praktikpladsudvalg.

§ 16. Uddannelsesinstitutionerne fordeler de studerende mellem de anviste praktiksteder, der har pligt til at modtage dem.

§ 17. Diakonhøjskolen i Århus har efter nærmere aftale med praktikpladsudvalg, der fordeler praktikpladser mellem institutioner, der udbyder pædagoguddannelsen i Århus Amtskommune, ret til at få stillet praktikpladser til rådighed for diakonelever.

Kapitel 4

Øvrige bestemmelser

§ 18. Uddannelsen foregår på Centre for Videregående Uddannelse (CVU'er) og på seminarier, der af undervisningsministeren er godkendt til at uddanne pædagoger.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter efter forslag fra praktikpladsudvalgene, jf. § 15, stk. 1, antallet af uddannelsespladser på institutionerne.

§ 19. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige loven, hvis det sker for at fremme forsøgs- og udviklingsarbejde.

§ 20. Efter nærmere regler fastsat af undervisningsministeren kan klager over institutionens afgørelser indbringes for undervisningsministeren eller for et af ministeren oprettet særligt klagenævn, hvis afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Retlige spørgsmål ved afgørelser om en studerendes retsstilling kan altid indbringes for undervisningsministeren.

Kapitel 5

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 21. Loven træder i kraft 1. august 2006.

Stk. 2. Undervisningsministeriet kan fastsætte overgangsbestemmelser for studerende, der er begyndt på deres uddannelse før den 1. august 2006.

§ 22. Lov om uddannelse af pædagoger, jf. lovbekendtgørelse nr. 980 af 1. november 2000, som senest ændret ved lov nr. 274 af 8. maj 2003, ophæves, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Bestemmelserne i kapitel 2 i den i stk. 1 nævnte lov finder fortsat anvendelse for de seminarier, der ikke er omfattet af reglerne om CVU'er i lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., og som er godkendte til at udbyde pædagoguddannelsen før denne lovs ikrafttræden.

§ 23. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Pædagoguddannelsen skal give de færdiguddannede pædagoger kompetencer til at varetage de udviklings- og omsorgsopgaver, der er forbundet med pædagogarbejdet inden for et bredt arbejdsfelt, som bl.a. er defineret i lovgivningen, herunder serviceloven og folkeskoleloven. Uddannelsens faglige og pædagogiske indhold skal derfor styrkes, såvel gennem den teoretiske undervisning som gennem vekselvirkningen mellem uddannelsens teori og praktik.

Der er i dag ca. 80.000 pædagoger på arbejdsmarkedet. Heraf arbejder ca. 45.000 i dagtilbud og SFO'er (vuggestuer, dagpleje, børnehaver, skolefritidsordninger, klubber og lign.). Ca. 30.000 arbejder inden for det socialpædagogiske område, og ca. 4.000 arbejder i børnehaveklasser ifølge Evalueringsinstituttets rapport "Pædagoguddannelsen" fra 2003 samt undersøgelse vedr. børnehaveklasser, foretaget af Danmarks Lærerforening i 2003.

Fordelingen på arbejdsmarkedet er dog ikke statisk. Arbejdsmarkedet for pædagoger er under stadig forandring, og pædagoguddannelsen skal indrettes sådan, at de uddannede pædagoger bedst muligt kan opfylde de skiftende krav. Pædagoguddannelsen skal derfor kvalificere pædagoger til at arbejde inden for området børn og unge, herunder med tidlig indsats over for alle børn, særligt over for børn med vanskeligheder, med sprogstimulering til tosprogede småbørn, med pædagogiske læreplaner i dagtilbud og med indholdsbeskrivelser i børnehaveklasserne.

Uddannelsen skal også give de færdiguddannede pædagoger kompetencer til at varetage det øvrige arbejdsfelt for pædagoger, herunder det socialpædagogiske område, der bl.a. omfatter institutioner for personer med psykiske eller fysiske udviklingshæmninger, familieinstitutioner og ungdomspsykiatriske hospitaler. Uddannelsen skal herunder give kompetencer til den kriminalitetsforebyggende indsats i bl.a. boligkvarterer, under SSP-samarbejde og i kriminalforsorgen.

Kompetencer i forhold til de nævnte opgaver inden for både normalområdet og specialområdet skal afspejles i en ny pædagoguddannelse.

Pædagoguddannelsen blev sidst reformeret i 1991, jf. lovbekendtgørelse nr. 980 af 1. november 2000, som senest blev ændret i lov nr. 274 af 8. maj 2002 (historik med henvisninger til Folketingstidende). Ved denne reform blev de tre hidtidige pædagoguddannelser (uddannelserne til børnehave-, fritids- og socialpædagog) lagt sammen til én uddannelse med baggrund i udviklingen på pædagogernes arbejdsmarked – hvor arbejdet i stigende grad fandt sted på tværs af traditionelle sektor- og faggrænser. Uddannelsen blev udformet som en 3½ årig enhedsuddannelse uden grendelinger i uddannelsesforløbet, men med en såkaldt "mild" specialisering, der skulle give de studerende mulighed for at fordybe sig i særlige problemstillinger inden for det pædagogiske arbejdsområde.

Pædagoguddannelsen blev i foråret 2003 evalueret af Danmarks Evalueringsinstitut, og evalueringsrapportens anbefalinger indgår i grundlaget for forslaget om en ny pædagoguddannelse. Det afspejles bl.a. i forslagene om

skærpelse af indgangsniveauet til uddannelsen, central fastsættelse af CKF'er (centrale kundskabs- og færdighedsområder) for fagene og præcisering af kravene til forberedelse, gennemførelse og bearbejdning af det enkelte praktikuddannelsesforløb, fornyelse af prøve- og eksamensformer og udarbejdelse af ensartede regler for uddannelsens tilrettelæggelse, jf. nedenfor.

2. Forslaget

2.1. Formålet med uddannelsen, dens grundlag og faglige kerne.

Uddannelsens faglige kerne angiver uddannelsens perspektiv og faglige grundlag. Heri skal uddannelsens elementer og fagområder forankres, således at de tilsammen kan rumme den pædagogfaglige kompleksitet i overensstemmelse med den samfundsmæssige, pædagogfaglige og videnskabelige udvikling. Nedenstående fire aspekter af uddannelsens faglige kerne og grundlag tager udgangspunkt i det pædagogiske arbejde, som uddannelsen uddanner til. Dette betyder, at uddannelsens fag i høj grad skal tage udgangspunkt i nedenstående principper.

Uddannelsen tilrettelægges som en vekseluddannelse med henblik på at kvalificere den færdiguddannede pædagog til at udføre professionens opgaver.

Det pædagogiske arbejde er en samfundsmæssig omsorgs-, udviklings-, dannelses-, og læringsopgave, som tager afsæt i de værdier, mål og intentioner, som samfundet bygger på.

En væsentlig forudsætning for udførelsen af denne opgave er, at pædagogen har kompetencer til at indgå og udvikle betydende relationer til de mennesker, som de arbejder med. Det er pædagogens ansvar at støtte og skabe rum for børns og brugeres udvikling og livskvalitet, fællesskaber, medindflydelse, flerkulturelle forståelse og evne til etablering af relationer.

Forebyggelse og tidlig indsats er ligeledes en grundlæggende pædagogisk opgave, der sammen med eventuel særlig indsats skal sikre, at børn og brugere med behov for særlig støtte får samme udviklingsmuligheder som andre borgere.

Den pædagogiske opgave indebærer, at pædagogen skal kunne planlægge, udføre og koordinere pædagogisk arbejde og tilrettelægge en pædagogisk indsats med henblik på at fremme barnets/brugerens livsudfoldelse, trivsel og selvstændighed samt at understøtte barnets/brugerens emotionelle, sociale, kognitive, motoriske, sproglige og kulturelle udvikling og læring. Pædagogen skal endvidere kunne reflektere over, dokumentere og evaluere en pædagogisk proces.

Pædagoger varetager den pædagogiske opgave med afsæt i deres kompetencer. I pædagoguddannelsen skal den studerende personligt, teoretisk og praktisk påbegynde udviklingen af sine kompetencer.

Pædagoguddannelsen skal kvalificere pædagogen til at arbejde i et mangfoldigt, bredt og alsidigt fagområde.

Det pædagogiske professionsfelt er ikke nogen entydig størrelse. Der er tale om et meget bredt og alsidigt funktionsområde, som dækker arbejde med såvel børn, unge og voksne, herunder børn, unge og voksne med sociale, fysiske eller psykiske handicap på forskelligartede arbejdspladser.

Pædagoguddannelsens indhold og tilrettelæggelse tager derfor sigte på, at den studerende skal tilegne sig teoretisk og praktisk viden og kompetence, der er overførbare fra én pædagogisk praksis og situation til en anden. Samtidig skal den studerende gives mulighed for at fordybe sig i et for faget relevant tema. Behovet for fortsat faglig udvikling bør ske efterfølgende fx via efter- og videreuddannelse, hvorfor den studerende ud over erhvervskompetence skal tilegne sig studiekompetence til fortsat videreuddannelse.

Pædagoguddannelsen tager i sit indhold og i sin tilrettelæggelse højde for, at det pædagogiske arbejde er karakteriseret ved at være kompliceret og foranderligt.

Ny forskning og viden om omsorg, udvikling, læring og dannelse fører til forandringer i den pædagogiske opgave,

de organisatoriske rammer omkring løsningen af denne opgave og i den pædagogiske praksis. Derfor tilrettelægges pædagoguddannelsen således, at den studerende får kendskab til de forhold og faktorer, som det pædagogiske arbejde er under påvirkning af, samt tilegner sig metoder og kompetencer til at forholde sig til, ændre og udvikle praksis. Forudsætningen herfor er, at den studerende gennem uddannelsens udviklingsbaseret og forskningstilknudning tilegner sig kompetencer til at inddrage ny viden og forskningsresultater i forandringsprocessen, ligesom den studerende skal tilegne sig kompetencer til at udføre udviklingsarbejder og til fortsat læring. Disse kompetencer vil endvidere give den færdiguddannede pædagog forudsætninger for deltagelse i videreuddannelse.

Pædagoguddannelsen tilrettelægges med mulighed for samarbejde med andre uddannelser.

Meget pædagogisk arbejde foregår i et tværfagligt samarbejde. Derfor skal pædagoger også kunne arbejde tværfagligt og bruge deres fagsprog i tværfaglige sammenhænge og have kendskab til andre faggruppers faglighed og fagsprog. For at understøtte dette tværfaglige element tilrettelægges pædagoguddannelsen således, at de studerende i løbet af uddannelsen, med udgangspunkt i egen opnåede faglige identitet, skal samarbejde med studerende fra andre relevante uddannelser.

2.2 Uddannelsens indhold, varighed og struktur

Hovedelementerne i en reform af pædagoguddannelsens indhold er styrket faglighed og øget fleksibilitet. Fagligheden styrkes såvel i den teoretiske del af uddannelsen som i den praktiske del af uddannelsen. Den øgede fleksibilitet forbedrer de studerendes muligheder for at fordybe sig mod bestemte arbejds-/funktionsområder.

Fagligheden styrkes bl.a. ved at sætte mere fokus på de slutkompetencer, de studerende skal opnå gennem uddannelsen, jf. ovenfor. De faglige mål tydeliggøres bl.a. ved, at der fastsættes centrale CKF'er (centrale kundskabs- og færdighedsområder) i stedet for – som ordningen er i dag – at den enkelte institution fastlægger disse.

De centralt fastsatte CKF'er og opstramminger i øvrigt på bekendtgørelsesniveau vil bl.a. omfatte fagenes fordeling på studieårene, forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktik, specialiseringsmuligheder og prøveformer i sammenhæng med studieforløbet.

Den faglige kerne består af en række grundlæggende, professionsorienterede faglige elementer, som består af pædagogik, psykologi, socialfag, sundhedsfag, dansk, kommunikation, organisation og ledelse, praktikuddannelse samt mindst ét kultur- og aktivitetsfag (musik, bevægelsesfag, værkstedsfag, drama og naturfag). Disse faglige elementer vil enkeltvis og tilsammen udgøre det fælles faglige grundlag.

Dette sikrer pædagoger kompetencer til bl.a. at kunne indgå i professionelle relationer, som tager hensyn til det enkelte barns, den unges og den enkelte voksnes identitet og forudsætninger, at kunne opstille mål, overveje og evaluere metoder og opstille handleplaner for den pædagogiske virksomhed, at kunne planlægge og gennemføre aktiviteter, der får børn mfl. til at opleve den pædagogiske proces om meningsfuld og engagerende og at kunne agere i og anvende det lovgrundlag, som sætter de overordnede rammer for det pædagogiske arbejde.

Antallet af fag i den obligatoriske fagrække inden for aktivitets- og kulturfag (dansk, musik, bevægelsesfag, drama, værkstedsfag og naturfag) begrænses for den enkelte studerende. Det giver mulighed for at fordybe sig langt mere end i dag i det enkelte fag og dermed for at styrke fagligheden. Indhold og omfang af de enkelte fag, herunder af faget dansk (med sprogstimulering) vil skulle afspejle de øgede krav til faglighed og fordybelse. Det enkelte fag skal derfor styrkes både i omfang og kvalitet. Dette vil ske i den kommende bekendtgørelse ved fastlæggelse af mål og CKF'er.

Den enkelte institution skal fortsat udbyde samtlige fag, men den enkelte studerende skal vælge et begrænset antal af disse fag, idet alle dog skal have dansk, som er obligatorisk. Nærmere regler om de studerendes valg af aktivitets- og kulturfag vil blive fastsat i en kommende bekendtgørelse, jf. bemærkningerne til § 5, stk. 2.

Faget dansk styrkes med henblik på at skærpe den studerendes sproglige bevidsthed og på at give den studerende forudsætninger for at varetage opgaven i forhold til sprogstimulering af børn, herunder sprogstimulering af tosprogede småbørn.

Bedre specialiseringsmuligheder - mod bestemte arbejds-/funktionsområder sikres i den ny pædagoguddannelse ved, at uddannelsen indeholder et antal fagmoduler, der sigter mod forskellige dele af pædagogers arbejdsfelt. Disse er

- børn og unge – normalområdet (fx dagtilbud, SFO'er, ungdomsklubber),
- mennesker med nedsat funktionsevne (fx institutioner for fysisk eller psykisk handicappede, plejehjem) og
- mennesker med sociale problemer (fx døgninstitutioner for børn og unge, misbrugsområdet).

Uddannelsen skal som i dag have en varighed på 3½ år, svarende til 210 ECTS og fortsat være en professionsbacheloruddannelse.

Uddannelsen struktureres i en vekselvirkning mellem teoretisk uddannelse på uddannelsesinstitutionen og praktikuddannelse på praktikinstitutionen.

Praktikuddannelsen

Praktikken udgør fortsat 74 ECTS-point. Den lønnede praktik på 30 ECTS-point i uddannelsens tredje studieår erstattes af en SU-finansieret praktik, også på 30 ECTS-point, således at den SU-finansierede del af praktikuddannelsen øges fra 14 til 44 ECTS-point, mens den lønnede tilsvarende reduceres fra 60 til 30 ECTS-point.

Den lønnede praktik på 30 ECTS-point vil fortsat være placeret i begyndelsen af andet studieår.

Af den SU-finansierede del placeres 14 ECTS-point i første studieår, mens 30 ECTS-point placeres i tredje. Tredje studieårs praktik vil for den enkelte uddannelsesinstitutionens studerende kunne deles i to perioder, hvis der er enighed herom mellem uddannelsesinstitutionen og praktikinstitutionerne.

Med forøgelsen af SU-finansieret praktik stilles krav om, at såvel den samlede praktikuddannelse som den enkelte praktikperiode i højere grad tilrettelægges i forhold til de fastlagte uddannelsesmål og det uddannelsesmæssige udbytte frem for arbejdsmæssige hensyn. Der vil således blive stillet krav om, at praktikuddannelsen skal indeholde tilrettede forløb og arbejdsfunktioner, som retter sig mod de uddannelsesmæssige mål, som fastlægges af praktikstedet i samarbejde med uddannelsesstedet og den studerende ved begyndelsen af den enkelte praktikperiode. Praktikuddannelsesplanen vil være et væsentligt redskab i dette tilrettelæggelsesarbejde. Forøgelsen af den SU-finansierede del af praktikuddannelsen vil endvidere forbedre mulighederne for at benytte et bredere praktikfelt. Endelig kan der skabes bedre sammenhæng mellem praktikuddannelsen og uddannelsen i øvrigt, især hvad angår sammenhængen med specialiseringen og med bachelorprojektet.

Formålet med praktikuddannelsen er at konfrontere teoretiske og praktiske aspekter af uddannelse og erhverv, at indfange og generere viden fra praksis, som er vanskelig at ekspliciteres, og gennem arbejdsfunktioner at give den studerende et realistisk indtryk af professionsarbejdet, som kan lette overgangen til erhverv.

Praktikuddannelsen tilrettelægges med udgangspunkt i professionens virksomhedsområde og behov og tilrettelægges med progression gennem hele uddannelsesforløbet med henblik på, at de studerende tilegner sig kompetencer, der danner et fagligt grundlag for overgang til erhvervsmæssig beskæftigelse.

Praktikken er således den del af den studerendes uddannelse, der foregår igennem og samtidig med udførelse af praktisk pædagogisk arbejde, og som sigter mod det selvstændigt udøvende inden for pædagogprofessionen. De arbejdsfunktioner, der er indeholdt i praktikuddannelsen, fastlægges af praktikstedet og skal ligge på linie med det uddannede personales og bidrage til opfyldelse af institutionens primære formål som pædagogisk institution. De studerende vil derfor fortsat have en arbejdsmæssig værdi under praktikuddannelsen.

Undervisningsministeren vil blive bemyndiget til at fastlægge mål for den enkelte praktikperiode, jf. bemærkninger til § 5, stk. 2. Målene for den enkelte praktikperiode vil dels indeholde konkretisering af progressionen i den samlede praktikuddannelse dels indeholde specifikke mål, som relateres til den enkelte periodes særlige karakter. Således vil målene for praktikken i første studieår primært indeholde specifikke mål, som vedrører kendskab til området, brugergruppe og opgaver. Målene for den lønnede praktik på andet studieår vil indeholde specifikke mål, som vedrører den studerendes evne til at indgå som aktiv og forpligtet medarbejder og i den SU-finansierede periode på

tredje studieår vil de specifikke mål primært blive relateret til specialiseringen og udførelsen af pædagogisk arbejde på praktikstedet.

Kravene til forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktikken foreslås styrket.

Dette sker bl.a. ved at indføre følgende krav med hjemmel i den foreslåede nye lov:

Før praktikperioden.

Den studerende udarbejder som led i studiet en praktikuddannelsesplan med angivelse af sammenhængen mellem den kommende uddannelsespraktik og uddannelsen/bachelorprojektet på uddannelsesinstitutionen.

Praktikuddannelsesplanen medbringes til praktikstedet og tilføres de mål for praktikken, som udarbejdes efter de gældende regler.

Ministerens fastsætter nærmere regler om praktikuddannelsesplanen med hjemmel i forslaget § 8, stk. 4.

Under praktikperioden

Praktikuddannelsesplanen føres med notater og aftaler om den løbende praktik i forbindelse med vejledning, møder mv.

Praktikuddannelsesplanen medbringes til den undervisning på institutionen, der placeres i praktikperioden, og anvendes efter behov til at korrigere forløbet og/eller styrke teoriundervisningen.

Efter praktikperioden

Praktikstedet udsteder en skriftlig praktikerklæring til den studerende og institutionen med praktikstedets bedømmelse af den studerende.

Erklæringen udarbejdes i samarbejde med den studerende og skal indeholde oplysninger om, hvilke arbejdsområder og –funktioner den studerende faktisk har været beskæftiget med på praktikstedet og om den studerendes eventuelle særlige behov for fortsat praktik eller anden supplerende uddannelse.

Desuden skal uddannelsesinstitutionerne i forbindelse med forberedelsen indføre de studerende i de særlige studiemetoder, som anvendes i praktikuddannelsen.

Ministerens fastsætter nærmere regler herom samt regler om praktikbedømmelse.

Alle studerende skal efter 3. studieår udarbejde et professionsbachelorprojekt, der bl.a. sigter mod, at den studerende tilegner sig særlig indsigt i et afgrænset centralt område eller problem af både teoretisk og praktisk karakter, der er centralt i forhold til professionen. Bachelorprojektet gennemføres efter den sidste praktikuddannelsesperiode for i videst muligt omfang at give mulighed for sammenhæng mellem den teoretiske uddannelse på uddannelsesinstitutionen og den praktiske uddannelse på praktikinstitutionen.

2.3. Adgangskravene til uddannelsen

For at sikre at uddannelsens faglige niveau kommer på linje med de øvrige professionsbacheloruddannelser vil adgangskravene til uddannelsen blive strammet fra de nuværende krav (hvv. gymnasial uddannelse eller Dansk A, et andet fag B og mindst 2 års erhvervs erfaring eller erhvervsuddannelse af mindst 2½ års varighed eller bestået adgangsprøve til videregående social- og sundhedsuddannelser eller den grundlæggende pædagogiske uddannelse til pædagogmedhjælper, dagplejer, omsorgsmedhjælper mv. (PGU)) til gennemført gymnasial uddannelse, social- og sundhedsassistentuddannelsen eller den grundlæggende pædagogiske uddannelse til pædagogmedhjælper, dagplejer, omsorgsmedhjælper mv. (PGU) med niveauekrav i blandt andet dansk. Der bliver tillige fastsat regler om optagelse af ansøgere, der ikke har en adgangsgivende uddannelse, men som kan dokumentere kvalifikationer, der ud fra en realkompetencevurdering kan sidestilles hermed.

2.4 Aktiv deltagelse

De studerende forudsættes at tage ansvar for deres studium og at have motivation og disciplin til at deltage aktivt i undervisningen.

Deltagelsespligten vil blive håndhævet aktivt. Der vil blive fastsat regler om mødepligt i praktik og for den øvrige undervisning vil der blive fastsat regler om mødepligt henholdsvis deltagelsespligt. Der vil blandt andet blive fastsat regler om mødepligt ved undervisningsformer og i fag og fagområder, som kræver flere studerendes samtidige medvirken.

2.5. Samspil med andre uddannelser

Samarbejdsmulighederne med andre relevante uddannelser, herunder læreruddannelsen og socialrådgiveruddannelsen foreslås sikret ved, at uddannelsen for alle studerende indeholder et modul, der kan tilrettelægges i samarbejde med andre relevante uddannelsesinstitutioner, og som sigter mod, at den studerende tilegner sig kompetencer, der fremmer samarbejde med andre relevante professioner.

2.6. Tilvejebringelse af praktikuddannelsespladser

Der foreslås ingen ændringer i forhold til i dag med hensyn til tilvejebringelse af praktikpladser. Amtsrådet og kommunerne skal som hidtil i samarbejde stille egnede praktikuddannelsespladser til rådighed for uddannelsen i overensstemmelse med det fastsatte antal uddannelsespladser. Praktikpladsudvalg under et eller flere amtsråd efter undervisningsministerens beslutning foreslås – ligeledes som i dag – at afgive forslag til undervisningsministeren om antallet af uddannelsespladser på uddannelsesinstitutionerne på grundlag af en vurdering af det fremtidige behov for færdiguddannede pædagoger i området og muligheden for at skaffe praktikuddannelsespladser.

2.7. Meritpædagoguddannelsen

Den særligt tilrettelagte uddannelse under Åben Uddannelse – meritpædagoguddannelsen – vil blive videreført på de samme præmisser, som gælder i dag. Uddannelsen svarer til den ordinære uddannelse med hensyn til formål, fagligt indhold mv., og de meritstuderende vil opnå de samme kompetencer. Den vigtigste forskel er, at meritpædagoguddannelsen – som i dag – alene vil indeholde en praktikperiode på tre måneder, idet et af optagelseskravene til merituddannelsen er erfaring fra pædagogisk eller tilsvarende arbejde i et omfang, der svarer til normalt 5 års fuldtidsbeskæftigelse.

[Økonomiske konsekvenser]

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at pædagoguddannelsen er en professionsbacheloruddannelse. Bestemmelsen viser endvidere hen til det omfattende og sammensatte arbejdsområde, uddannelsen retter sig mod.

Det pædagogiske arbejdsområde dækker dels yderpunkterne af livsforløbet fra den tidlige barndom til alderdommen og omfatter derved næsten alle børn og unge og mange gamle og dels unge og voksne med funktionsnedsættelser, mennesker med sociale vanskeligheder, misbrugere og kriminelle. Professionsbachelorniveauet giver den færdiguddannede pædagog adgang til de pædagogiske diplomuddannelser, til nogle masteruddannelser og (beslægtede) kandidatuddannelser eventuelt efter en kortere suppleringsuddannelse.

Til stk. 2

Bestemmelsens grundlag er en beskrivelse af professionens faglige kerne og de grundlæggende opgaver, som pædagogen varetager uanset målgruppe eller ansættelsesområde. Formålet med bestemmelsen er, at sikre en pædagoguddannelse, som matcher de nuværende og kommende krav på det pædagogiske arbejdsfelt og at styrke fagligheden med fokus på de kompetencer, de færdiguddannede pædagoger skal have for at kunne varetage de mange forskellige opgaver inden for det pædagogiske ansættelsesområde. De kompetencer, som vil danne grundlag for en udbygget målformulering i den kommende bekendtgørelse, omfatter dels en overordnet kompetence til at handle og reflektere på forskellige niveauer og i forskellige praksissammenhænge, dels en række professionelle grundkompetencer. Grundkompetencerne omfatter:

- Social og kommunikativ kompetence, herunder evne til indgå i et professionelt samarbejde med kollegaer og andre faggrupper.
- Personlig og relationel kompetence, herunder evne til opbygge og udvikle professionelle relationer til brugere og pårørende.
- Faglig kompetence, herunder teoretisk indsigt, musiske og kreative redskaber samt evne til at handle såvel intuitivt som planlagt og reflekteret.
- Organisatorisk kompetence, herunder evne til at organisere og udvikle pædagogisk praksis samt rammerne herfor.
- Systemkompetence, herunder evne til at indgå og agere i offentlig forvaltning.
- Udviklings- og læringskompetence, herunder evne til at inddrage ny viden og forskning i udvikling af pædagogisk virksomhed.

Til § 2

Bestemmelsen fastholder, at pædagoguddannelsen skal kvalificere den færdiguddannede pædagog til arbejdet inden for hele det pædagogiske arbejdsfelt og bygger på et fælles fagligt grundlag. Samtidig fastlægges, at uddannelsen skal indeholde specialisering, som rettes mod et specifikt fagområde, funktionsområde eller arbejdsområde.

Der henvises til de almindelige bemærkninger og til bemærkningen til § 6.

Til § 4

Uddannelsens omfang fastsættes til 3½ år, 210 ECTS-point, hvilket er det samme som den nuværende uddannelse. 60 ECTS-point svarer til en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år.

Til § 5

Til stk. 1

Uddannelsen vil omfatte en række grundlæggende, professionsorienterede faglige elementer, som er nødvendige for, at den studerende kan tilegne sig de kompetencer, der er behov på pædagogernes arbejdsmarked.

Dansk, der hidtil har indgået i rækken af aktivitets- og kulturfag, bliver selvstændigt, obligatorisk og med større omfang end i dag. Det er tanken, at faget for alle studerende skal have et omfang, der er næsten dobbelt så stort som i dag, og for studerende, der vælger dansk i forbindelse med specialiseringen, tre gange så stort.

Herudover skal dansk via mål og CKF'er, der fastsættes i en kommende bekendtgørelse, styrkes bl.a. med henblik på at skærpe den studerendes sproglige bevidsthed og give den studerende forudsætninger for at varetage opgaven i forhold til sprogstimulering af børn, herunder sprogstimulering af tosprogede småbørn.

I den nuværende uddannelse skal den enkelte studerende have alle aktivitets- og kulturfag (der - ud over dansk - omfatter musik, bevægelsesfag, værkstedsfag, drama og naturfag). I den ny uddannelse skal den studerende have færre fag. Til gengæld vil de(t) fag, den studerende får, være styrket både m.h.t. omfang, mål og indhold.

Uddannelsen i det enkelte fag sigter mod at give den studerende faglige kompetencer til at anvende faget i pædagogarbejde.

Til stk. 2

Bemyndigelsen forudsættes anvendt til i den kommende uddannelsesbekendtgørelse at fastlægge fagene, deres indbyrdes relationer og omfang. De faglige mål og målene for de enkelte praktikperioder vil blive tydeliggjort med henblik på at sikre de studerendes kompetence ved iagttagelse, analyse, praksisudvikling, refleksion og handling i pædagogarbejde. Jf. bemærkningerne til § 8.

Fagene tænkes organiseret på en sådan måde, at de bidrager til den studerendes tilegnelse af en række faglige og personlige redskaber og kompetencer, som tilsammen danner den kommende pædagogs vidgrundlag og potentielle handlingsberedskab for at kunne tilrettelægge institutionelle pædagogiske betingelser for børn/brugers udvikling, dannelse og livsmestring.

Med hensyn til den studerendes valg af aktivitets- og kulturfag (jf. nr. 6) er det tanken, at hovedreglen vil blive, at den studerende skal vælge to fag, men at der om nødvendigt vil blive fastlagt regler, der angiver forudsætninger og rammer for eventuelle fravigelser herfra.

I bekendtgørelsen vil der endvidere bliver fastsat CKF'er (centrale kundskabs- og færdighedsområder). I forbindelse med fastsættelse af mål og CKF'er vil fagenes naturvidenskabelige dimension blive præciseret.

Til § 6

Med henblik på, at den enkelte studerende fordyber sig i et nærmere afgrænset arbejds-, funktions- eller fagområde, skal uddannelsen indeholde de tre moduler, der er nævnt i teksten, og som sigter mod forskellige dele af pædagogernes arbejdsfelt, og hvoraf den studerende skal vælge ét.

Hvert modul består af en obligatorisk kombination af faglige elementer, der er udvalgt fra den samlede fagrække, og tilrettelægges sådan, at den studerende fordyber sig i fag eller arbejdsfunktioner, der er relevante for det pågældende arbejdsområde.

I forbindelse med specialiseringen arbejder den studerende således med fag-, arbejds- og funktionsområde i indbyrdes sammenhæng, og ikke med isoleret specialisering inden for et fagområde, fx et aktivitets- og kulturfag. Begrundelsen herfor er, at specialisering inden for et aktivitets- og kulturfag (fx musik) både sigter mod fagfaglig kompetence og professionskompetence. Den studerende fordyber sig ikke kun i faget, men også i dets pædagogiske anvendelsesmuligheder. På denne måde udnyttes den synergieffekt, der følger af, at anvendelsesaspektet af det valgte ak-fag knytter sig til den i forvejen valgte brugergruppe.

Undervisningen inden for et fagmodul skal sigte mod en bred vifte af kompetencer og rumme metodiske tilgange af både teoretisk, færdighedsmæssig og praktisk karakter – også sådan, at undervisningen får eksemplarisk karakter i forhold til måden at forholde sig til andre områder på. Alle studerende skal - uanset valg af fagmodul – gennem uddannelsen kvalificere sig i forhold til hele det pædagogiske arbejdsfelt.

I en kommende bekendtgørelse vil der blive fastsat regler for muligheden for at underopdele de enkelte moduler. Dette vil give mulighed for at etablere fx følgende underopdelinger af, f.eks. kunne modulet ”børn og unge”: underopdeles i ”mindre børn”, og ”større børn og unge”, ”læreplaner i dagtilbud og/eller indskoling” eller ”børn og unge med anden kulturel baggrund end dansk”. I forbindelse med modulet ”mennesker med nedsat funktionsevne” vil kunne etableres fx følgende underopdelinger: ”ældreområdet”, ”unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse” eller ”børn med spastiske lammelser”. Modulet ”mennesker med social problemer” vil kunne rumme fx følgende underopdelinger: ”misbrugere”, ”mennesker i sorg eller krise” eller ”truede familier”, jf. også afsnittet om specialiseringsmuligheder under de almindelige bemærkninger.

Omfanget af et modul vil blive fastsat i en kommende bekendtgørelse og forventes at blive af størrelsesordenen 45 ECTS point.

I forhold til den nuværende uddannelse vil uddannelsen efter denne lov således indeholde en tydelig præcisering af den enkelte studerendes mulighed for og pligt til fordybelse samt et krav om, at dette skal ske i et omfang svarende til ¾ års uddannelse.

Til § 7

Samarbejdet mellem pædagoguddannelsen og andre mellemlange videregående uddannelser, herunder læreruddannelsen og socialrådgiveruddannelsen skal styrkes. Målet er, at de studerende får en forståelse af egen og andres kompetencer og profession i løsning af konkrete arbejdsopgaver. Dette vil give en bedre opgaveløsning i samarbejdsfladerne mellem professionerne og kan bl.a. bidrage til at bryde negativ social arv.

Det er tanken, at der i pædagoguddannelsen skal indgå tværfaglige elementer svarende til typisk 8 ECTS-point, der skal indgå i såvel den teoretiske undervisning som i praktikken. Hvert element skal arrangeres i samspil med mindst en af de samarbejdsparter, der er relevante for faggruppen. Samarbejde mellem professioner kan fx være samarbejde mellem pædagoger og lærere i forbindelse med skolestart, samarbejde mellem pædagoger og sygeplejersker i forbindelse med pædagogisk arbejde inden for det psykiatriske område eller samarbejde mellem pædagoger og socialrådgivere i forbindelse med særlig indsats overfor truede børn og unge.

I visse mellemlange videregående uddannelser, bl.a. uddannelserne til socialrådgiver, fysio- og ergoterapeut, sygeplejerske og afspændingspædagog, er der indført et sådant tværfagligt element på mindst 8 ECTS-point. I andre mellemlange videregående uddannelser vil det kræve en bekendtgørelsesændring at indføre et lignende tværfagligt element, mens det for læreruddannelsen i givet fald kræver en lovændring.

Til § 8

Til stk. 1 og 2

Styrkelsen af praktikkens uddannelsesmæssige kvalitet vil ske ved at gennemføre følgende:

Før praktikperioden: Den studerende udarbejder som led i studiet en praktikuddannelsesplan med angivelse af relationerne mellem praktikken og studiet/bachelorrapporten. Praktikuddannelsesplanen medbringes til praktikstedet og tilføjes de mål for praktikken, som udarbejdes efter de gældende regler. Der fastsættes nærmere regler om praktikuddannelsesplanen.

Under praktikperioden: Praktikuddannelsesplanen føres med notater og aftaler om den løbende praktik i forbindelse med vejledning og midtvejsmøder mv. efter de gældende regler. Praktikuddannelsesplanen medbringes til den i alt 4 ugers undervisning på uddannelsesinstitutionen, som efter de gældende regler er placeret i praktikperioden, hvor den anvendes til om nødvendigt at korrigere forløbet og/eller styrke teoriundervisningen.

Efter praktikperioden: Praktikstedet udsteder en skriftlig praktikerklæring til den studerende og uddannelsesinstitutionen. Erklæringen udarbejdes i samarbejde med den studerende og skal indeholde oplysninger om, hvilke arbejdsområder og funktioner den studerende faktisk har været beskæftiget med på praktikstedet og om den studerendes eventuelle særlige behov for fortsat praktik eller anden supplerende uddannelse. Erklæringen indeholder praktikstedets bedømmelse af den studerende jf. de gældende regler.

De allerede gældende regler til sikring af praktikkens uddannelsesmæssige kvalitet vil blive videreført. De omhandler:

- Mål for den enkelte studerendes praktik fastlægges af praktiksted i samarbejde med studerende og Uddannelsesinstitutionen inden for rammer i bekendtgørelsen.
- De studerende skal have vejledning som praktikstedet sørger for.
- Der skal være midtvejsmøde mellem uddannelsesinstitution, studerende og praktiksted for at se ”hvordan det går”.
- Der er to ugers indkald til uddannelsesinstitutionen i løbet af den samlede praktikperiode, hvor den

studerende skal have ”supplerende undervisning”.

- Praktikstedet afgiver en skriftligt begrundet udtalelse til uddannelsesinstitutionen med bedømmelse af den studerendes udbytte af praktikken ved afslutningen af hver periode. På grundlag heraf bedømmes den studerendes praktik i den pågældende periode til ”Godkendt” eller ”Ikke godkendt”. En studerende, hvis praktikperiode bedømmes til ”Ikke godkendt”, kan ikke fortsætte på uddannelsens næste trin, men har ret til at gå perioden om én gang. Bedømmes også denne periode til ”Ikke godkendt”, er den studerende afskåret fra at fortsætte uddannelsen.

Praktikkens uddannelsesmæssige kvalitet skal styrkes. Mål for de enkelte perioder og kravene til forberedelse, gennemførelse og bearbejdning af praktikken vil blive præciseret i en kommende bekendtgørelse.

Til stk. 3 og 4

Der vil fortsat være praktik på henholdsvis 1., 2. og 3. år i uddannelsen med et samlet omfang på 14 ECTS-point + 2 x 30 ECTS-point.

I den nuværende uddannelse er mulighederne i realiteten begrænsede for lønnet praktik i en række relevante typisk personalemæssigt små pædagogarbejdspladser, herunder børnehaveklasser. Disse begrænsninger udgør et kvalitetsproblem for uddannelsen.

På baggrund af folkeskolelovens krav om, at den der skal forestå undervisningen i en børnehaveklasse, skal have gennemført uddannelsen til pædagog, er det i særlig grad et problem, at studerende stort set ikke har mulighed for at gennemføre praktikuddannelse i de lange praktikperioder i børnehaveklasser.

Derfor forudsættes det, at KL og Amtsrådsforeningen i Danmark medvirker til, at mulighederne for lønnet praktik i børnehaveklasser, små specialiserede institutioner for handicappede og tilsvarende institutioner for personer med sociale vanskeligheder forbedres væsentligt.

Bemyndigelsen forventes anvendt til at styrke kravene til forberedelse, gennemførelse og bearbejdning af praktikuddannelsen og fastsætte regler om, at den studerende som led i studiet skal udarbejde en praktikuddannelsesplan med angivelse af relationerne mellem studiet, professionsbachelorprojektet og praktikken, der skal følge den studerende gennem praktikken, jf. bemærkningerne til § 6.

Det er tanken, at den nuværende mulighed for studerende til at gennemføre enten 2. eller 3. års praktik i udlandet vil blive videreført. Praktikforholdet skal som hidtil være et led i et uddannelsessamarbejde mellem institutionen og en eller flere institutioner i udlandet. Tilladelse til at gennemføre et ulønnet praktikophold i udlandet vil som hidtil berettiggende den studerende til SU i praktikperioden.

Til § 9

Pædagoguddannelsen blev i 2001 en professionsbacheloruddannelse. Der indgår derfor – som i øvrige professionsbacheloruddannelser – et professionsbachelorprojekt. Formålet med bachelorprojektet er, at den studerende tilegner sig en særlig indsigt i et afgrænset emne, område eller problemstilling, der er central(t) i forhold til professionen. Bachelorprojektet vil derfor som hovedregel tage udgangspunkt i problemstillinger, den studerende har mødt i praktikken. Bachelorprojektet ligger sidst i uddannelsen.

Bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler tænkes anvendt til at beskrive målet med, omfanget, udformningen og tilrettelæggelse af bachelorprojektet.

Til § 10

Til nr. 1

Bemyndigelsen forventes anvendt til en skærpelse af adgangskravene til uddannelsen i forhold til den nuværende uddannelse. Adgangskravet vil blive en gennemført gymnasial uddannelse, social- og sundhedsassistentuddannelsen eller den grundlæggende pædagogiske uddannelse med niveaukrav blandt andet i dansk. Der skal dog fortsat kunne

gives adgang for ansøgere, der ikke har en adgangsgivende uddannelse, hvis de ud fra en realkompetencevurdering anses for at have tilstrækkelige kvalifikationer til at kunne gennemføre uddannelsen.

Ansøgere, der ikke har en adgangsgivende uddannelse med de fastsatte niveauekrav skal kunne optages efter den enkelte institutions beslutning. Denne beslutning skal være begrundet i, at ansøgeren på anden vis har erhvervet sig kvalifikationer, der kan sidestilles med de fastsatte adgangskrav og af institutionen vurderes til at kunne gennemføre uddannelsen. Det vil f. eks. kunne være tilfældet, hvis ansøgeren har en erhvervsuddannelse med et passende niveau i blandt andet dansk. Det forudsættes, at en institutions afgørelse om optagelse på baggrund af en realkompetencevurdering, som noget nyt også skal være bindende for andre institutioner, hvor den pågældende ansøger vil søge optagelse.

Til nr. 3

Studieordningen skal indeholde de af institutionen inden for uddannelsesbekendtgørelsens rammer fastlagte regler om uddannelsen. De nærmere regler skal sikre, at studieordningerne lever op til en landsdækkende standard.

Til nr. 4

Bemyndigelsen forventes anvendt til en præcisering af deltagelsespligten. Til visse dele af uddannelsen, herunder praktikken, vil der blive fastlagt mødepligt. Der vil blandt andet blive fastsat regler om mødepligt ved undervisningsformer og i fag og fagområder, som kræver flere studerendes samtidige medvirken. Reglerne vil blive udarbejdet i samarbejde med relevante rektorforsamlinger, og vil blandt andet omfatte bestemmelser om, hvornår der er mødepligt, og hvornår der er tale om deltagelsespligt, ligesom der vil blive fastsat regler om, at rektor i særlige tilfælde kan pålægge den enkelte studerende mødepligt.

Til nr. 5

Bemyndigelsen forventes bl.a. anvendt til i den kommende bekendtgørelse om uddannelsen at stille øgede og mere ensartede evalueringskrav i forhold til kravene i den nuværende uddannelse.

Til nr. 7

Ministeren kan fastsætte regler om institutionens behandling af klager fra de studerende, herunder om klagefrist og om krav til sagsbehandlingen.

Til § 11

De kommende regler i uddannelsesbekendtgørelsen om merit (fritagelse for dele af uddannelsen på grund af særlige uddannelses- eller beskæftigelsesmæssige forudsætninger) vil lægge vurderingen af ansøgerens kvalifikationer i de konkrete tilfælde ud til institutionerne.

Merit skal sikre overgangsmuligheder mellem uddannelserne og bidrage til så vidt muligt at undgå dobbeltuddannelse. Personer, der kan dokumentere særlige kvalifikationer, som helt eller delvist modsvarer elementer i pædagoguddannelsen, kan få en tilsvarende afkorting af uddannelsen. Institutionerne skal foretage individuelle vurderinger med henblik på, at ansøgenes konkrete kvalifikationer tages i betragtning.

Muligheden i stk. 2 tager sigte på at fremme pædagoguddannelsens tilgængelighed for studerende med handicap.

Til kapitel 3

Tilvejebringelse af praktikpladser

Kapitlets bestemmelser er i det væsentlige en videreførelse af bestemmelserne i den gældende lov om uddannelse af pædagoger. I forbindelse med kommunalreformen vil der ske yderligere ændringer.

Til §§ 12 - 17

Bestemmelserne er reelt en videreførelse af §§ 15 – 17 og 19 – 21 i den gældende lov, jf. bilag 1.

Til § 18

Uddannelsen bliver i dag udbudt i hele landet, dels på CVUere, del på enkeltstående seminarier.

Til § 20

Ministeren kan herefter bestemme, at afgørelser, der træffes af uddannelsesinstitutionerne inden for gældende bestemmelser, ikke kan påklages til ministeriet, med mindre der er tale om retlige spørgsmål ved afgørelser om den studerendes retsstilling.

Til § 21

Overgangsbestemmelser for studerende, der er begyndt på deres uddannelse før lovens ikrafttræden vil blive fastsat i den kommende bekendtgørelse om uddannelsen.

Til § 22

De pædagogseminarier, der ikke indgår i CVUer og dermed er omfattet af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., er omfattet af kapitel 2 om institutionerne i den nuværende lov om uddannelse af pædagoger. Det foreslås at bestemmelserne i kapitel 2 forsat finder anvendelse for disse enkeltstående seminarier.

Bilag 1

Bekendtgørelse af lov om uddannelse af pædagoger

Herved bekendtgøres lov om uddannelse af pædagoger, jf. lovbekendtgørelse nr. 796 af 3. september 1996, med de ændringer, der følger af § 16 i lov nr. 263 af 12. april 2000, § 10 i lov nr. 478 af 31. maj 2000, § 4 i lov nr. 482 af 31. maj 2000 og § 28 i lov nr. 483 af 31. maj 2000. Den bekendtgjorte lovtekst gælder først fuldt ud fra den 1. januar 2001, jf. § 22 i lov nr. 263 af 12. april 2000.

Kapitel 1

Uddannelsen

§ 1. Uddannelsen har til formål at uddanne pædagoger til at arbejde med børn, unge og voksne, herunder børn, unge og voksne med sociale vanskeligheder eller psykiske eller fysiske handicap.

Stk. 2. Uddannelsen skal give de studerende den teoretiske viden og praktiske erfaring, der er nødvendig for at kunne arbejde som pædagog, og skal bidrage til at fremme de studerendes personlige udvikling samt bidrage til at udvikle de studerendes interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

§ 2. Uddannelsen varer 3½ år og tilrettelægges således, at der veksles mellem undervisning på institutionen, jf. § 6, og praktik.

Stk. 2. Undervisningen på institutionen omfatter for alle studerende følgende fag: Pædagogik, psykologi, sociale fag, sundhedsfag, dansk, musik, bevægelsesfag, værkstedsfag, drama, naturfag og faget

kommunikation, organisation og ledelse. Fagene kan samles i følgende faggrupper:
Pædagogisk-psykologiske fag, social- og sundhedsfag og aktivitets- og kulturfag.

Stk. 3. Herudover kan institutionens undervisning omfatte andre studieaktiviteter.

Stk. 4. I uddannelsen indgår arbejde med et eller flere specialer.

Stk. 5. Praktikken omfatter øvelsespraktik og lønnet praktik.

Stk. 6. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelsen, herunder om de studerendes pligt til at deltage i undervisningen ved institutionen og øvelsespraktikken og om uddannelsens afslutning.

Stk. 7. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om:

- 1) Kvalitetskontrol, herunder censorinstitutionen.
- 2) Klager til institutionen fra de studerende, herunder om klagefrist, i forbindelse med eksaminer og prøver.

§ 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at studerende med særlige uddannelses- eller beskæftigelsesmæssige forudsætninger fritages for dele af uddannelsen. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om fritagelse for dele af uddannelsen af helbredsmæssige grunde.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at den lønede praktik, jf. § 2, stk. 5, for handicappede studerende og for studerende, der gennemfører dele af uddannelsen i udlandet, helt eller delvis kan erstattes af ulønnet praktik.

§ 4. Undervisningsministeren fastsætter efter forslag fra praktikpladsudvalgene, jf. § 19, antallet af uddannelsespladser på institutionerne.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til uddannelsen og om optagelsen på institutionerne.

§ 5. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige lovens bestemmelser om uddannelsen, hvis det sker for at fremme forsøgs- og udviklingsarbejde.

Kapitel 2

Institutionerne

§ 6. Undervisningen foregår på statsseminarier, på private seminarier eller på Centre for Videregående Uddannelse (CVU'er), der af undervisningsministeren er godkendt til at uddanne pædagoger.

Stk. 2. Et privat seminarium skal være en selvejende institution eller udgøre en del af en sådan med vedtægter godkendt af ministeren.

Stk. 3. For de godkendte CVU'er gælder bestemmelserne i lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v.

§ 6 a. Efter forhandling med bestyrelsen for et statsseminarium kan undervisningsministeren beslutte, at seminariet overgår til at blive en selvejende institution.

Stk. 2. Bestemmelserne i¹⁾ lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. § 2, stk. 2, om overdragelse af statens ejendomme og § 26 om tjenestemændenes retsstilling finder tilsvarende anvendelse.

§ 7. For at opnå godkendelse skal seminariet indgå som et hensigtsmæssigt led i en landsomfattende planlægning til opfyldelse af konstaterede eller forventede behov for uddannelsen.

Stk. 2. En godkendelse kan tilbagekaldes, hvis der ikke længere er behov for seminariet, eller hvis seminariet ikke overholder de af undervisningsministeren fastsatte regler eller givne pålæg. Godkendelsen kan endvidere tilbagekaldes, hvis seminariet på grund af sin økonomiske situation skønnes uegnet til at

fortsætte sin virksomhed.

§ 7 a. Undervisningsministeren kan modsætte sig nedlæggelse af et seminarium, hvis der efter ministerens skøn stadig er behov for seminariet. Undervisningsministeren fastsætter vilkårene for seminariets videreførelse.

§ 8. Et seminarium ledes af en rektor under ansvar over for en bestyrelse.

§ 9. Bestyrelsen sammensættes således, at flertallet af medlemmer kommer fra de uddannede pædagogers arbejdsområder og fra lokalsamfundet. De studerendes råd, jf. § 13, udpeger to repræsentanter til seminariets bestyrelse.

Stk. 2. Ved private seminarier skal bestyrelsens sammensætning fremgå af institutionens vedtægter og ved statsseminarier af en statut, der godkendes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Ministeren kan fravige bestemmelsen i stk. 1 for private seminarier, der var godkendt før lovens ikrafttræden.

§ 10. Bestyrelsen har den overordnede ledelse af seminariet. Bestyrelsen godkender seminariets studieordning efter forslag fra rektor. Bestyrelsen varetager seminariets interesser som uddannelsesinstitution og fastlægger linierne for seminariets udadvendte virksomhed og for dets udvikling på længere sigt.

Stk. 2. Ved private seminarier ansætter og afskediger bestyrelsen seminariets rektor og efter forslag fra rektor seminariets øvrige medarbejdere. Bestyrelsen kan bemyndige rektor til at ansætte og afskedige seminariets øvrige medarbejdere.

Stk. 3. Ved statsseminarier afgiver bestyrelsen indstilling til ministeren om ansættelse og afskedigelse af seminariets rektor. Bestyrelsen ansætter og afskediger efter forslag fra rektor seminariets øvrige medarbejdere, medmindre andet følger af reglerne i tjenestemandsløvgivningen. Bestyrelsen kan bemyndige rektor til at træffe afgørelse i disse sager.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om lærernes kvalifikationer.

§ 11. Bestyrelsen er over for undervisningsministeren ansvarlig for seminariets drift, herunder for forvaltningen af de statslige tilskud eller bevillinger.

Stk. 2. Hvis bestyrelsen ikke efterkommer påbud fra ministeren om at berigtige nærmere angivne forhold, kan ministeren beslutte,

- 1) at bestyrelsens opgave eller dele heraf i en periode varetages af personer, der udpeges af ministeren, eller
- 2) at bestyrelsen træder tilbage, således at en ny bestyrelse kan dannes efter reglerne i seminariets vedtægter eller statut.

Stk. 3. Hvis bestyrelsen ved sine dispositioner bringer seminariets videreførelse i fare, kan undervisningsministeren beslutte, at bestyrelsen straks træder tilbage, og kan i forbindelse hermed indsætte et midlertidigt styre, indtil der er valgt en ny bestyrelse efter reglerne i seminariets vedtægter eller statut.

§ 12. Rektor er seminariets pædagogiske leder og varetager desuden den daglige administrative og økonomiske ledelse af seminariet.

§ 13. Ved hvert seminarium nedsættes to råd, der repræsenterer henholdsvis medarbejderne og de studerende, og som er rådgivende for seminariets ledelse.

Stk. 2. De studerendes råd udpeger repræsentanter for de studerende til udvalg m.v., som seminariet har

nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for de studerende i almindelighed. Dette gælder dog ikke udvalg m.v., hvor de studerendes deltagelse ville stride mod anden lovgivning. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om valg til de studerendes råd, om de studerendes råds virksomhed og om bestyrelsens forpligtelse over for de studerendes råd.

Stk. 3. Bestyrelsen kan med de to råds tilslutning beslutte, at rådene tilsammen skal udgøre et fælles råd.

§ 14. For de godkendte private seminarier gælder bestemmelserne i lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. § 5 om formuens anvendelse ved seminariets ophør, § 5 a om sammenlægning og spaltning, § 8, stk. 3-5, om habilitet m.v., kapitel 4 om søgsmålskompetence, kapitel 5 om tilskud og lån, kapitel 6 om kapitalforvaltning, regnskab og revision samt § 27 om indtægtsdækket virksomhed og kapitel 9 a om tilsyn m.v.

Kapitel 3

Tilvejebringelse af praktikpladser

§ 15. Amtsrådet og kommunalbestyrelserne skal i samarbejde stille egnede praktikpladser til rådighed for uddannelsen i overensstemmelse med det fastsatte antal uddannelsespladser, jf. § 4, stk. 1, og med de regler, der er fastsat i medfør af § 2, stk. 6.

Stk. 2. Statslige institutioner og private institutioner, der modtager statstilskud, er forpligtet til at stille egnede praktikpladser til rådighed for øvelsespraktikken.

§ 16. Bestemmelserne om amtskommuner i denne lov gælder tilsvarende for Bornholms, Frederiksberg og Københavns Kommuner.

§ 17. Der nedsættes praktikpladsudvalg for pædagoguddannelsen af et eller flere amtsråd efter undervisningsministerens bestemmelse. Ministeren bestemmer, hvilke uddannelsesinstitutioner der helt eller delvis hører under det enkelte udvalg. Hvis et udvalg alene nedsættes af ét amtsråd, udpeges udvalget således:

Amtsrådet	1
Kommunalbestyrelserne i amtsråds kredsen	3
De færdiguddannedes organisationer	2

Stk. 2. Hvis udvalget nedsættes af flere amtsråd i fællesskab, fastsættes antallet af medlemmer i samme forhold som efter stk. 1.

Stk. 3. Rektorerne for de institutioner, der i henhold til stk. 1 hører under praktikpladsudvalget, eller den, de bemyndiger hertil, er tilforordnet praktikpladsudvalget.

Stk. 4. Praktikpladsudvalgets formand vælges af og blandt de kommunale medlemmer.

Stk. 5. Praktikpladsudvalget fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 6. Amtsråd, der er repræsenteret i udvalget, stiller sekretariatsbistand til rådighed for praktikpladsudvalget.

§ 18. (Ophævet).

§ 19. Ud fra en vurdering af det fremtidige behov for færdiguddannede pædagoger i området og muligheden for at skaffe praktikpladser på institutionerne afgiver praktikpladsudvalget forslag til undervisningsministeren om antallet af uddannelsespladser på institutionerne.

Stk. 2. Praktikpladsudvalget koordinerer arbejdet med at tilvejebringe praktikpladser. Udvalget træffer

beslutning om fordeling af praktikpladserne mellem institutionerne, der har pligt til at udnytte dem.

Stk. 3. Et praktikpladsudvalg kan indgå aftale med et andet praktikpladsudvalg om at udnytte praktikpladser, der er tilvejebragt af det andet praktikpladsudvalg.

§ 20. Institutionerne fordeler de studerende mellem de anviste praktiksteder, der har pligt til at modtage dem.

§ 21. Diakonhøjskolen i Århus har efter nærmere aftale med praktikpladsudvalg, der fordeler praktikpladser mellem institutioner, der udbyder pædagoguddannelsen i Århus Amtskommune, ret til at få stillet praktikpladser til rådighed for diakonelever.

Kapitel 4

§ 22. (Ophævet)

Kapitel 5

Efter- og videreuddannelse

§ 23. (Ophævet)

§ 23 a. (Ophævet)

§ 23 b. Seminarierne kan udbyde efter- og videreuddannelse til pædagoger og andre efter reglerne i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

Kapitel 6

Klage

§ 24. Seminariernes afgørelser efter denne lov eller efter regler fastsat i medfør af loven kan påklages til undervisningsministeren, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om adgangen til at klage og kan herunder bestemme, at klager ikke kan indbringes for ministeren eller kan indbringes for et særligt klagenævn, hvis afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Retlige spørgsmål ved afgørelser om en studerendes retsstilling kan altid indbringes for undervisningsministeren.

Kapitel 7

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 25. Loven træder i kraft den 1. august 1992. Bestemmelserne i kapitel 2 - 5 træder dog i kraft den 1. august 1991.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte overgangsregler for studerende, der er begyndt på deres uddannelse før den 1. august 1992.

§ 26. Undervisningsministeren kan for perioden indtil den 31. januar 1996 fastsætte regler om særligt tilrettelagte uddannelsesforløb for personer med særlige uddannelses- og beskæftigelsesmæssige forudsætninger. Ministeren kan i denne forbindelse fravige reglerne i lov om åben uddannelse.

§ 27. Lov om uddannelse af børnehave- og fritidspædagoger, jf. lovbekendtgørelse nr. 769 af 10. november 1986, ophæves.

Stk. 2. (Udeladt).

Stk. 3. (Udeladt).

§ 28. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lov nr. 1139 af 21. december 1994, hvis § 1 indsatte § 3, stk. 2, samt ændrede affattelsen af § 10, trådte i kraft den 23. december 1994. § 3, stk. 2, havde dog først virkning fra den 1. februar 1995.

Lov nr. 312 af 24. april 1996, som tilføjede § 2, stk. 7, § 6 a, § 7, stk. 2, 2. pkt., § 7 a, ændrede § 11, stk. 1, tilføjede § 11, stk. 3, og ændrede § 14 og § 24, træder i kraft den 1. januar 1997 og indeholder i § 5 følgende overgangsbestemmelser:

»*Stk. 2.* Lov om statsstøtte til visse private seminarier (seminariestøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 677 af 29. juli 1992, ophæves. Regler, der er fastsat med hjemmel i seminariestøtteloven, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler fastsat i medfør af denne lov.

Stk. 3. Følgende overgangsbestemmelser i lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. finder tilsvarende anvendelse:

- 1) § 30, stk. 3, om statens tilskud og lån til bygningsforsyning og bygningsvedligeholdelse,
- 2) § 32 om eftergivelse af statens rentekrav,
- 3) § 33 om regulering af opsparing eller underskud pr. 1. januar 1997 eller ved senere overgang til selveje og
- 4) § 34 om overdragelse af statens udstyr mv.«

Lov nr. 415 af 22. maj 1996, som ændrede § 22, stk. 2, kapitel 5 og § 24, stk. 1, træder i kraft den 1. august 1997 og indeholder i § 3 følgende overgangsbestemmelser:

»*Stk. 1.* Tjenestemænd, der er ansat ved Socialpædagogisk Højskole eller årskursus for Børnehave- og Fritidspædagoger ved Danmarks Lærerhøjskole, og som får tilbudt tjeneste i en tilsvarende stilling ved Danmarks Pædagoghøjskole, har ikke krav på ventepenge, rådighedsløn eller pension som følge af de to institutioners nedlæggelse, men kan ved overgang til tjeneste ved Danmarks Pædagoghøjskole vælge at opretholde deres ansættelsesforhold som statstjenestemænd.

Stk. 2. Danmarks Pædagoghøjskole afholder udgifterne til løn og pensionsbidrag for de i stk. 1 nævnte tjenestemænd, herunder eventuelle udgifter til ventepenge, rådighedsløn og efterindtægt af løn. Udgifterne til aktuel pension afholdes af staten.«

Lov nr. 263 af 12. april 2000, hvis § 16 ændrede § 1, stk. 2, § 9, stk. 1, og § 13, træder i kraft den 1. januar 2001.

Lov nr. 478 af 31. maj 2000, hvis § 10 ændrede § 14, trådte i kraft den 1. juli 2000.

Lov nr. 482 af 31. maj 2000, hvis § 4 ændrede § 2, stk. 1, stk. 2, stk. 3, stk. 6 og stk. 7, § 4, stk. 1 og 2, § 6, § 14, og § 17, ophævede § 18 og ændrede § 19, § 20, § 21 og § 22, stk. 1 og stk. 2, trådte i kraft den 1. juli 2000.

Lov nr. 483 af 31. maj 2000, hvis § 28 ændrede § 22, stk. 2, ophævede §§ 23 og 23 a og ændrede § 23 b og § 24, stk. 1, trådte i kraft den 1. juli 2000.

